

21999A0312(01)

12.3.1999

JURNALUL OFICIAL AL COMUNITĂȚILOR EUROPENE

L 63/39

ACORD-CADRU DE COOPERARE**între Comunitatea Economică Europeană și Republicile Costa Rica, El Salvador, Guatemala, Honduras, Nicaragua și Panama**

CONSILIUL COMUNITĂȚILOR EUROPENE,

pe de o parte,

GUVERNELE REPUBLICILOR COSTA RICA, EL SALVADOR, GUATEMALA, HONDURAS, NICARAGUA ȘI PANAMA,

pe de altă parte,

AVÂND ÎN VEDERE relațiile de prietenie tradiționale dintre statele membre ale Comunității Economice Europene (denumită în continuare „Comunitatea”) și Republicile Costa Rica, El Salvador, Guatemala, Honduras, Nicaragua și Panama (denumite în continuare „America Centrală”), care au fost aprofundate în ultimii nouă ani prin instituirea unui dialog politic productiv și prin cooperare economică care ar trebui consolidate,

REAMINTIND contribuția importantă a Americii Centrale la punerea în aplicare a Acordului de cooperare semnat la Luxemburg la 12 noiembrie 1985 și a comunicatelor finale ale reuniunilor ministeriale dintre Comunitate și America Centrală,

REAFIRMÂND angajamentul lor față de principiile Cartei Organizației Națiunilor Unite, principiile dreptului internațional, valorile democratice și respectarea drepturilor omului și subliniind importanța rezoluției adoptate de Consiliu și de statele membre ale Comunității la 28 noiembrie 1991 privind drepturile omului, democrația și dezvoltarea,

SUBLINIIND progresul înregistrat în ceea ce privește pacea și democrația în țările din America Centrală prin procesele de dialog și reconciliere națională întreprinse în acest domeniu, precum și eforturile semnificative depuse cu privire la respectarea drepturilor omului,

RECUNOSCÂND că dezvoltarea este o condiție fundamentală pentru consolidarea păcii și a democrației și o condiție fundamentală a promovării drepturilor economice și sociale ale popoarelor din America Centrală,

RECUNOSCÂND importanța pe care Comunitatea o acordă dezvoltării comerțului și cooperării economice cu țările în curs de dezvoltare și având în vedere orientările și rezoluțiile sale pentru cooperarea cu țările în curs de dezvoltare din Asia și America Latină,

RECUNOSCÂND efectele pozitive ale proceselor de modernizare, reformă economică și liberalizare a comerțului, adoptate de guvernele din America Centrală, și necesitatea de a însoți aceste reforme cu promovarea drepturilor sociale ale categoriilor celor mai defavorizate ale populației și conștinse de rolul important al cooperării cu Comunitatea pentru eradicarea problemelor legate de sărăcia extremă care afectează regiunea,

CONȘTIENTE de importanța contribuției la o mai bună integrare a Americii Centrale în economia mondială,

CONVINSE de importanța comerțului internațional liber, a principiilor sistemului comercial multilateral, a creșterii investițiilor, precum și a respectării drepturilor de proprietate intelectuală,

RECUNOSCÂND importanța specială pe care părțile o acordă protecției mediului și obiectivului dezvoltării durabile,

CONȘTIENTE de necesitatea urgentă de a consolida cooperarea internațională în combaterea problemelor legate de droguri,

CONȘTIENTE de necesitatea reafirmării importanței pe care o are rolul femeii ca element-cheie în procesul de dezvoltare,

SUBLINIIND progresul înregistrat de Sistemul de integrare central-americană (Sistema de la Integración Centroamericana – SICA) ca urmare a reformelor din Carta Organizației Statelor Americii Centrale (Organización de Estados Centroamericanos – ODECA), introduse prin protocolul de la Tegucigalpa, și recunoscând faptul că America Centrală este o regiune cu țări în curs de dezvoltare,

CONVINSE de nevoia de a începe o nouă etapă a cooperării dintre cele două regiuni, în conformitate cu concluziile conferinței ministeriale de la San José VIII, și recunoscând că obiectivul fundamental al acordului îl reprezintă consolidarea, aprofundarea și diversificarea relațiilor dintre cele două părți,

DECID să încheie prezentul acord și, în acest scop, au desemnat ca plenipotențari:

CONSILIUL COMUNITĂȚILOR EUROPENE:

Niels Helveg PETERSEN,
Ministrul Afacerilor Externe al Danemarcei,
Președintele în exercițiu al Consiliului Comunităților Europene;

Manuel MARIN,
Membru al Comisiei Comunităților Europene;

PENTRU GUVERNUL REPUBLICII COSTA RICA:

Bernd H. NIEHAUS QUESADA,
Ministrul Relațiilor Externe;

PENTRU GUVERNUL REPUBLICII EL SALVADOR:

Dr. José M. PACAS CASTRO,
Ministrul Relațiilor Externe;

PENTRU GUVERNUL REPUBLICII GUATEMALA:

Gonzalo MENENDEZ PARK,
Ministrul Relațiilor Externe;

PENTRU GUVERNUL REPUBLICII HONDURAS:

Mario CARIAS ZAPATA,
Ministrul Relațiilor Externe;

PENTRU GUVERNUL REPUBLICII NICARAGUA:

Ernesto LEAL,
Ministrul Relațiilor Externe;

PENTRU GUVERNUL REPUBLICII PANAMA:

Julio LINARES,
Ministrul Relațiilor Externe;

CARE, după ce au făcut schimb de depline puteri, găsite în bună și convenită formă,

CONVIN DUPĂ CUM URMEAȘĂ:

Articolul 1

Fundamentul democratic al cooperării

Relațiile de cooperare dintre Comunitate și America Centrală, precum și toate dispozițiile prezentului acord se bazează pe respectarea principiilor democratice și a drepturilor omului care stau la baza politicilor interne și externe ale Comunității și ale Americii Centrale și care constituie o componentă esențială a prezentului acord.

Articolul 2

Consolidarea cooperării

Părțile contractante se angajează să consolideze și să diversifice cooperarea în toate domeniile de interes comun, în special în sectoarele economic, financiar, comercial, social, științific și tehnologic, precum și al mediului, ținând seama de nivelul de

dezvoltare mai scăzut al țărilor din America Centrală. Părțile se angajează să promoveze intensificarea și consolidarea sistemului de integrare central-americană.

Având în vedere situația specială a țărilor din America Centrală aflate în curs de dezvoltare, Comunitatea pune în aplicare această cooperare într-un mod cât mai favorabil posibil pentru aceste țări.

Articolul 3

Cooperarea economică

(1) Părțile contractante, ținând seama de interesele comune și de obiectivele economice pe termen lung și mediu, se angajează să pună bazele unei cooperări economice cât mai ample, care nu exclude în principiu nici un domeniu de activitate. Obiectivele acestei cooperări sunt, în special, următoarele:

(a) să consolideze și să diversifice legăturile lor economice în general;

- (b) să contribuie la dezvoltarea durabilă a economiilor lor și la creșterea nivelului de trai, ținând seama în mod corespunzător de protecția mediului;
- (c) să promoveze extinderea schimburilor comerciale în vederea diversificării, a deschiderii de noi piețe, precum și a îmbunătățirii accesului la acestea;
- (d) să încurajeze fluxurile de investiții și să intensifice protecția investițiilor;
- (e) să încurajeze transferurile de tehnologie și cooperarea între operatorii economici, în special între întreprinderile mici și mijlocii, consolidând baza științifică și stimulând capacitatea de inovare a ambelor părți;
- (f) să stabilească condițiile pentru crearea de noi locuri de muncă și îmbunătățirea productivității;
- (g) să încurajeze măsurile de dezvoltare rurală și de îmbunătățire a condițiilor de viață în mediul urban;
- (h) să sprijine eforturile depuse de țările din America Centrală pentru punerea în aplicare a politicilor care au ca finalitate modernizarea și dezvoltarea sectorului agricol și a celui industrial;
- (i) să sprijine America Centrală în procesul de integrare;
- (j) să facă schimb de informații privind statistica și metodologia.
- (2) Fără a exclude în principiu nici un domeniu de activitate, părțile contractante stabilesc de comun acord, în interesul lor comun și ținând seama de competențele și capacitatea fiecăreia, domeniile vizate de cooperarea economică. Această cooperare vizează în special următoarele domenii:
- (a) modernizarea sectoarelor de producție (industrie, agro-industrie, agricultură, creșterea animalelor, pescuit, sectoarele minier și forestier);
- (b) planificarea energetică și utilizarea eficientă a energiei;
- (c) gestionarea și protejarea resurselor naturale și a mediului;
- (d) transferuri de tehnologii;
- (e) știință și tehnologie;
- (f) proprietate intelectuală, inclusiv proprietate industrială;
- (g) standarde și criterii de calitate;
- (h) servicii, inclusiv servicii financiare, turism, transport, telecomunicații, telematică și tehnologia informației;
- (i) schimb de informații privind aspectele monetare și armonizarea politicilor macroeconomice în vederea consolidării integrării regionale;
- (j) reglementări tehnice în sectorul sanitar, fitosanitar și veterinar;
- (k) consolidarea organismelor și a agențiilor de cooperare economică regională;
- (l) dezvoltare regională și integrare frontalieră.
- (3) În vederea realizării obiectivelor cooperării economice, părțile contractante, fiecare în conformitate cu propria legislație, depun toate eforturile pentru a stimula, printre altele, următoarele activități:
- (a) asigurarea asistenței tehnice, prin trimiterea de experți și realizarea de studii specifice în domeniile de cooperare menționate mai sus;
- (b) crearea de asociații în participațiune („joint ventures”), acorduri de licențe, transferuri de know-how tehnologic, subcontractare și alte activități similare;
- (c) intensificarea contactelor dintre oamenii de afaceri ai celor două părți prin conferințe, seminarii, misiuni comerciale și industriale al căror obiectiv este acela de a intensifica fluxurile de investiții și de schimburi comerciale, negocierile comerciale și târgurile comerciale generale și specializate;
- (d) participarea comună a întreprinderilor din Comunitate la târguri și expoziții din țările din America Centrală, și viceversa;
- (e) proiecte de cercetare tehnică și științifică și schimburi de experți;
- (f) schimburi de informații privind domeniile de cooperare reglementate de prezentul acord, în special în ceea ce privește accesul la bazele de date actuale și viitoare;
- (g) crearea de rețele de operatori economici, în special în sectorul industriei.

Articolul 4

Tratamentul pe baza clauzei națiunii celei mai favorizate

Părțile contractante își acordă reciproc tratamentul pe baza clauzei națiunii celei mai favorizate în relațiile comerciale, în conformitate cu Acordul General pentru Tarife și Comerț (GATT).

Articolul 5

Dezvoltarea cooperării comerciale

(1) Părțile contractante se angajează să dezvolte și să diversifice comerțul în cea mai mare măsură posibilă, ținând seama de situația economică a fiecărei părți și facilitând pe cât posibil tranzațiile comerciale dintre ele.

(2) În acest scop, părțile contractante depun toate eforturile pentru a găsi modalități de reducere și eliminare a obstacolelor din calea dezvoltării comerțului, în special a obstacolelor netarifare și cvasitarifare, luând în considerare ceea ce au realizat deja organizațiile internaționale în acest domeniu.

(3) Părțile contractante iau în considerare, după caz, posibilitatea stabilirii de proceduri de consultare reciprocă.

Articolul 6

Modalități de cooperare în domeniul comerțului

În vederea unei cooperări comerciale mai dinamice, părțile contractante se angajează să ia măsuri care includ:

- promovarea întâlnirilor, a schimburilor și a contactelor între oamenii de afaceri ai fiecărei părți, cu scopul de a identifica produsele care pot fi comercializate pe piața celeilalte părți;
- facilitarea cooperării dintre autoritățile lor vamale, în special în ceea ce privește formarea profesională, simplificarea procedurilor și descoperirea încălcărilor reglementărilor vamale;
- încurajarea și sprijinirea activităților de promovare comercială, ca, de exemplu, seminarii, simpozioane, târguri și expoziții comerciale și industriale, misiuni comerciale și alte tipuri de vizite, „business weeks”, studii de piață și alte activități;
- acordarea de sprijin propriilor organizații și întreprinderi, pentru a facilita implicarea acestora în activități reciproc avantajoase;
- luarea în considerare a intereselor comune în ceea ce privește accesul la piață al produselor de bază, semifabricate și finite și cu privire la stabilizarea piețelor mondiale pentru produsele de bază, în conformitate cu obiectivele convenite cu organizațiile internaționale competente;
- analiza căilor și a modalităților de a facilita schimburile comerciale și de a elimina barierele din calea comerțului, având în vedere activitatea organizațiilor internaționale.

Articolul 7

Cooperarea industrială

(1) Părțile contractante promovează extinderea și diversificarea bazei de producție a Americii Centrale în sectorul serviciilor și în cel industrial, încurajând în special acțiunile de cooperare între întreprinderile mici și mijlocii care facilitează accesul acestora la

surse de capital, la piețe și la tehnologii adecvate și favorizând activitățile întreprinderilor comune.

(2) În acest scop și în limitele competențelor de care dispune fiecare dintre ele, părțile încurajează proiectele și operațiunile care promovează:

- consolidarea și extinderea rețelei create în scopul cooperării;
- utilizarea la scară largă a instrumentelor comunitare de promovare, ca, de exemplu, „EC Investment Partners” (ECIP) prin utilizarea mai intensă, printre altele, a instituțiilor financiare din America Centrală;
- cooperarea dintre operatorii economici, precum întreprinderile comune, subcontractarea, transferurile de tehnologie, licențele, cercetarea aplicată și francizele.

Articolul 8

Investițiile

(1) Părțile contractante convin:

- să încurajeze, în limita competențelor, a reglementărilor și a politicilor lor, creșterea investițiilor reciproc avantajoase;
- să depună eforturile necesare pentru a îmbunătăți climatul pentru astfel de investiții prin încurajarea acordurilor de promovare și protejare a investițiilor între statele membre ale Comunității și țările Americii Centrale.

(2) În vederea realizării acestor obiective, părțile contractante convin să ia măsuri pentru a sprijini promovarea și atragerea investițiilor, în vederea identificării unor noi posibilități de investiție și a încurajării concretizării acestora.

Printre aceste măsuri se numără:

- (a) seminarii, expoziții și misiuni comerciale;
- (b) formarea profesională a oamenilor de afaceri în vederea creării de proiecte de investiții,
- (c) asistență tehnică pentru investițiile comune,
- (d) măsuri în cadrul programului European Community Investment Partners (ECIP).

(3) Cooperarea din acest domeniu poate asocia organisme publice, private, naționale sau multilaterale, inclusiv instituții financiare regionale din America Centrală și din Comunitate.

Articolul 9

Cooperarea între instituțiile financiare

Părțile contractante depun toate eforturile pentru a stimula, în funcție de necesitățile lor și în înțelesul programelor și al legislației lor, cooperarea dintre instituțiile financiare prin:

- schimburi de informații și de experiență în domenii de interes comun (printre altele, prin seminarii, conferințe și ateliere);
- schimburi de experți;
- asistență tehnică;
- schimburi de informații în domeniile statisticii și metodologiei.

Articolul 10

Cooperarea în domeniul științei și tehnologiei

(1) Luând în considerare interesele lor comune și obiectivele politicilor din domeniul științei, părțile contractante se angajează să promoveze cooperarea în domeniul științei și tehnologiei, destinată în special:

- încurajării schimburilor de oameni de știință între Comunitate și America Centrală;
- stabilirii de legături strânse între comunitățile științifice și tehnologice, în special în ceea ce privește existența centrelor de cercetare de ambele părți;
- promovării transferurilor de tehnologie reciproc avantajoase;
- punerii în aplicare a măsurilor care au ca scop atingerea obiectivelor din programele de cercetare de interes pentru ambele regiuni;
- consolidării capacității de cercetare a țărilor din America Centrală, promovării de proiecte pentru centrele de cercetare științifică și tehnică și stimulării cercetării tehnice și aplicate;
- creării de oportunități pentru cooperarea economică, industrială și comercială.

(2) Fără a exclude *a priori* nici un domeniu de activitate, părțile stabilesc de comun acord domeniile pentru dezvoltarea cooperării științifice și tehnologice, ținând seama de nevoile de dezvoltare ale sectoarelor de producție din America Centrală.

Printre acestea se numără:

- dezvoltarea și gestionarea politicilor în materie de știință și tehnologie;

- protecția și ameliorarea mediului, în special protecția și reconstituirea pădurilor tropicale și a zonelor agricole de la frontiere;

- energiile regenerabile și folosirea rațională a resurselor naturale;

- agricultura tropicală, agro-industria și pescuitul;

- sănătatea, alimentația și protecția socială în general și bolile tropicale în special;

- domenii precum locuințele, urbanismul, planificarea și dezvoltarea, transporturile și comunicațiile;

- integrarea și cooperarea regională în materie de știință și tehnologie;

- biotehnologia aplicată în medicină și agricultură;

- realizarea de studii taxonomice privind flora și fauna indigenă, care să conducă la crearea unui index biologic cu aplicații în medicină, agricultură și în alte sectoare.

(3) În vederea atingerii obiectivelor stabilite, părțile contractante încurajează și favorizează măsuri, ca, de exemplu:

- desfășurarea de proiecte de cercetare comună științifică și tehnologică în centrele de cercetare din sectoarele publice și private și în alte instituții competente ale ambelor părți;

- formare profesională la nivelul adecvat pentru cercetătorii din America Centrală în domeniul cercetării și dezvoltării, în special prin seminarii, cursuri și conferințe în centrele europene, schimburi de experți și tehnicieni, burse pentru studii de specialitate și stagii;

- schimburile de informații științifice, prin organizarea în comun de seminarii, ateliere, întâlniri de lucru și conferințe care să reunească oameni de știință de înalt nivel din partea ambelor părți contractante;

- difuzarea informațiilor și a cunoștințelor științifice și tehnologice și a know-how-ului.

Articolul 11

Cooperarea în domeniul standardelor

Fără a aduce atingere obligațiilor lor internaționale, în limita competențelor de care dispun și în conformitate cu legislația fiecăreia, părțile contractante adoptă măsuri care au ca obiectiv reducerea diferențelor existente în domeniile metrologiei, standardizării și certificării, stimulând utilizarea unor sisteme compatibile de standarde și certificare. În acest scop, părțile încurajează în mod special următoarele:

- stabilirea de legături între experți și asistență tehnică pentru a facilita schimburile de informații și studii în domeniul metrologiei, standardizării, controlului, promovării și certificării calității, precum și pentru a promova dezvoltarea asistenței tehnice în acest domeniu;
- schimburi și contacte între organisme și instituțiile specializate în aceste domenii;
- luarea unor măsuri vizând recunoașterea reciprocă a sistemelor și a standardelor privind certificarea calității;
- organizarea de consultări în domeniile respective.

Articolul 12

Proprietatea intelectuală și industrială

(1) Fără a aduce atingere actelor cu putere de lege, actelor administrative și politicilor lor, părțile contractante se angajează să asigure o protecție corespunzătoare și efectivă a drepturilor de proprietate intelectuală și industrială, inclusiv a indicațiilor geografice și a denumirilor de origine, consolidând această protecție, după caz.

(2) Țările din America Centrală subscriu, în măsura posibilităților lor, la convențiile internaționale privind proprietatea intelectuală și industrială.

Articolul 13

Cooperarea în sectorul minier

Părțile contractante convin să promoveze cooperarea în vederea dezvoltării sectorului minier, având în vedere aspectele privind mediul.

Această cooperare se concretizează în special prin acțiuni care au ca obiectiv:

- încurajarea întreprinderilor celor două părți să participe la explorarea, exploatarea și valorificarea resurselor minerale;
- organizarea de activități care să încurajeze crearea de întreprinderi mici și mijlocii în sectorul minier;
- schimburile de experiență și tehnologie cu privire la prospectarea, explorarea și exploatarea minieră și desfășurarea de cercetări comune în scopul de a intensifica dezvoltarea tehnologică.

Articolul 14

Cooperarea în domeniul energiei

Părțile contractante recunosc importanța sectorului energetic pentru dezvoltarea economică și socială și sunt dispuse să își

intensifice cooperarea în domeniu în vederea planificării energetice, a conservării și a utilizării eficiente a energiei, precum și găsirii unor noi surse de energie. Această cooperare consolidată va ține seama și de aspectele privind mediul.

Pentru îndeplinirea acestor obiective, părțile convin să promoveze:

- studiile și cercetările comune;
- evaluarea potențialului surselor de energie alternativă și utilizarea tehnologiei pentru economisirea energiei în procesele de producție;
- contactele permanente între factorii responsabili cu planificarea energetică;
- derularea de programe și proiecte comune în domeniu.

Articolul 15

Cooperarea în domeniul transporturilor

Recunoscând importanța transporturilor pentru dezvoltarea economică și intensificarea schimburilor comerciale, părțile contractante adoptă măsurile necesare pentru realizarea cooperării în acest domeniu cu privire la toate tipurile de transport.

Această cooperare vizează în special:

- schimburi de informații cu privire la politicile părților în domeniul transporturilor și la alte subiecte de interes comun;
- programe de formare profesională economică, juridică și tehnică destinate operatorilor economici și factorilor de decizie din autoritățile administrației publice;
- asistență, în special pentru programele de modernizare a infrastructurii.

Articolul 16

Cooperarea în domeniul tehnologiei informației și telecomunicațiilor

(1) Părțile contractante recunosc că tehnologia informației și telecomunicațiile sunt de o importanță capitală pentru dezvoltarea economiei și a societății și se declară dispuse să promoveze cooperarea în domenii de interes comun, în special în ceea ce privește:

- promovarea investițiilor și a investițiilor comune;
- standardizarea, testele de conformitate și certificarea;

- sistemele de telefonie rurală și mobilă, telecomunicațiile terestre și spațiale, ca, de exemplu, rețelele de transport, sateliții, fibrele optice, rețeaua numerică cu integrare de servicii (ISDN) și transmisiile de date;
- electronica și microelectronica;
- informatizarea și automatizarea;
- cercetarea și dezvoltarea noilor tehnologii ale informației și telecomunicațiilor.

(2) Această cooperare se realizează în special prin:

- promovarea de proiecte comune în domeniul cercetării și dezvoltării, crearea unor rețele de informații și bănci de date, facilitarea accesului la băncile de date existente și la rețelele de informații;
- colaborarea între experți;
- evaluări ale experților, studii și schimburi de informații;
- formarea profesională a personalului științific și tehnic;
- definirea și punerea în aplicare a unor proiecte specifice reciproc avantajoase.

Articolul 17

Cooperarea în turism

În conformitate cu legislația lor, părțile contractante își aduc contribuția la cooperarea în turismul din țările din America Centrală prin intermediul unor acțiuni specifice, cum ar fi:

- schimburile de informații și studiile privind posibilitățile de dezvoltare a turismului;
- acordarea de asistență în domeniul statisticii și prelucrării datelor;
- acțiunile de formare profesională;
- organizarea de evenimente și participarea la târguri pentru promovarea regiunii Americii Centrale;
- promovarea investițiilor și a investițiilor comune pentru a facilita extinderea călătoriilor în scop turistic.

Articolul 18

Cooperarea în domeniul mediului

Părțile contractante își afirmă dorința de a coopera mai strâns în ceea ce privește protecția, conservarea, îmbunătățirea și gestionarea mediului înconjurător, în special cu privire la poluarea apei, a solului și a aerului, la eroziune, deșertificare, despădurire, supraexploatarea resurselor naturale, concentrarea urbană și conservarea productivă a florei și a faunei sălbatice și acvatice, evitându-se exploatarea nerațională și comercializarea, în special, a speciilor protejate.

În acest scop, părțile contractante depun eforturi pentru a realiza acțiuni comune având următoarele obiective:

- crearea și îmbunătățirea structurilor competente în domeniu din sectoarele public și privat din America Centrală;
- promovarea educației cu privire la mediu la toate nivelurile și diseminarea la scară largă a informațiilor și a soluțiilor privind problemele de mediu, în vederea sensibilizării opiniei publice;
- realizarea de studii și proiecte, precum și asigurarea asistenței tehnice;
- organizarea de întâlniri, seminarii, ateliere, conferințe, schimburi de tehnicieni și funcționari specializați în acest domeniu;
- schimburile de informații și experiență;
- realizarea de studii și cercetări pentru desfășurarea proiectelor și a programelor comune care au ca scop controlul și prevenirea dezastrelor naturale;
- promovarea dezvoltării și utilizarea economică alternativă a zonelor protejate, cu respectarea caracteristicilor specifice zonelor în cauză.

Articolul 19

Cooperarea în domeniul diversității biologice

Părțile contractante depun toate eforturile necesare pentru a promova cooperarea în domeniul conservării diversității biologice. Această cooperare ar trebui să ia în considerare trei criterii, și anume: utilitatea socio-economică, conservarea ecologică și interesele populațiilor indigene.

Articolul 20

Cooperarea pentru dezvoltare

În vederea creșterii eficacității cooperării în domeniile menționate în continuare, părțile încearcă să realizeze un program multianual.

De asemenea, părțile contractante recunosc că dorința de a contribui la o mai bună gestionare și la dezvoltarea durabilă presupune acordarea priorității dezvoltării proiectelor care au ca finalitate satisfacerea necesităților fundamentale ale populațiilor celor mai defavorizate din America Centrală și a rolului femeii în procesul de dezvoltare. Părțile recunosc de asemenea legătura strânsă dintre dezvoltare și problemele privind mediul.

Cooperarea în acest domeniu presupune o serie de măsuri destinate luptei împotriva sărăciei extreme, atenuării impactului programelor de ajustare structurală și încurajării creării de locuri de muncă. De asemenea, trebuie să se acorde prioritate măsurilor care au un impact asupra restructurării economiei, având în vedere problemele macroeconomiei și de sector și problemele referitoare la procesul de dezvoltare a instituțiilor.

Această cooperare se realizează, pe cât posibil, în strânsă cooperare cu statele membre.

Articolul 21

Cooperarea în sectorul agricol, forestier și rural

Părțile contractante convin să pună bazele cooperării în domeniul agricol, forestier, agro-industrial, agroalimentar și al produselor tropicale, în vederea creșterii nivelurilor de dezvoltare.

În acest scop, dând dovadă de spirit de cooperare și bunăvoință și având în vedere legislația lor în domeniu, părțile contractante analizează:

- posibilitățile de dezvoltare a comerțului cu produse agricole, de origine animală, forestiere, agro-industriale și tropicale;
- măsurile sanitare, fitosanitare, veterinare și de mediu, în vederea eliminării obstacolelor care ar putea apărea în calea comerțului în acest sector.

În mod similar, pentru respectarea principiilor unei dezvoltări durabile, părțile contractante se străduiesc să promoveze cooperarea privind:

- dezvoltarea agriculturii;
- protejarea și dezvoltarea durabilă a următoarelor resurse: sol, apă, pădure, floră și faună;
- mediul agricol și rural;
- formarea personalului în domenii privind noile tehnici agricole, forestiere, de creștere a animalelor și gestionarea între-prinderii;
- schimburile între tehnicienii, producătorii și instituțiile ambelor părți, în vederea promovării și a facilitării comerțului și a proiectelor de investiții;
- cercetarea în domeniul agriculturii;
- consolidarea și interconectarea băncilor de date și a statisticilor din domeniul agricol și forestier.

Articolul 22

Cooperarea în domeniul pescuitului

Părțile contractante convin să consolideze și să dezvolte cooperarea în domeniul pescuitului, în special în ceea ce privește evaluarea resurselor, pescuitul artizanal și acvacultura, printre altele, prin:

- elaborarea și desfășurarea de programe și proiecte speciale economice, comerciale, științifice și tehnice;
- încurajarea participării sectorului privat la dezvoltarea acestui sector.

Articolul 23

Cooperarea în domeniul sănătății

Părțile contractante convin să coopereze în domeniul sănătății publice, concentrându-și eforturile asupra nevoilor categoriilor celor mai defavorizate ale populației, în special asupra grupurilor cu risc.

În acest scop, acestea urmăresc să dezvolte cercetarea comună, transferurile de tehnologie, schimburile de experiență și asistență tehnică, în special în ceea ce privește:

- gestionarea și administrarea serviciilor de sănătate, în special cele privind asistența medicală primară;
- dezvoltarea programelor de formare profesională și educație în domeniul sănătății;
- programe și proiecte pentru îmbunătățirea condițiilor de sănătate (în special în vederea prevenirii bolilor și a infecțiilor endemice) și a bunăstării sociale în mediul urban și rural;
- formarea profesională a personalului medical de bază;
- tratarea și prevenirea sindromului imunodeficienței dobândite (SIDA);
- îngrijirea mamei și a copilului și planificarea familială;
- prevenirea și tratarea holerei.

Articolul 24

Dezvoltarea cooperării sociale

(1) În limita competențelor de care dispun și în conformitate cu legislația fiecăreia dintre ele, părțile contractante pun bazele unei cooperări extinse pentru a consolida dezvoltarea socială, în special prin îmbunătățirea condițiilor de viață ale categoriilor celor mai sărace ale populațiilor din țările Americii Centrale.

(2) Măsurile și programele ce vizează atingerea acestor obiective includ acordarea de sprijin, în principal sub formă de asistență tehnică, în următoarele domenii:

- protecția copilului;
- promovarea rolului femeii;
- sprijinirea procesului de transformare a economiei subterane în economie legală;
- programe de educație și asistență destinate tinerilor aflați în situații dificile;
- măsuri privind atenuarea impactului social al programelor de ajustare structurală, în special prin proiecte care urmăresc să stimuleze crearea de locuri de muncă;
- administrarea serviciilor sociale;
- îmbunătățirea condițiilor de viață și de igienă în mediul urban și rural.

Articolul 25

Cooperarea în combaterea drogurilor

În limitele competențelor de care dispun, părțile contractante se angajează să coordoneze și să își intensifice eforturile pentru a preveni, reduce și eradică producția, distribuția și consumul ilegale de droguri, substanțe stupefiante și psihotrope, având în vedere acțiunile desfășurate în acest sens de organisme regionale și internaționale.

Această cooperare, cu sprijinul organismelor competente în acest domeniu, include:

- proiecte de formare, educare, tratare, dezintoxicare și reabilitare pentru toxicomani;
- programe de prevenire a abuzului de droguri ilegale;
- programe de cercetare;
- măsuri destinate încurajării dezvoltării alternative, inclusiv a culturilor alternative;
- schimburi de informații pertinente, inclusiv informații referitoare la spălarea banilor;
- programe privind monitorizarea comerțului cu precursori, substanțe chimice și substanțe psihotrope.

Părțile contractante pot, de comun acord, să extindă cooperarea la alte domenii de activitate.

Articolul 26

Cooperarea în materie de ajutorare a refugiaților, a persoanelor strămutate și a repatriaților

Părțile își reafirmă dorința de a continua cooperarea la scară largă pentru a facilita reintegrarea în viața productivă a refugiaților, a persoanelor strămutate și a repatriaților din America Centrală. Această cooperare are la bază:

- sprijinul pentru pregătirea activității de cooperare în colaborare cu țările beneficiare și cu Conferința internațională privind refugiații din America Centrală (Cirefca);
- derularea de proiecte specifice cu partenerii specializați în domeniu: UNHCR, organisme guvernamentale din țările beneficiare și organizații neguvernamentale cu experiență de la ambele părți.

Articolul 27

Cooperarea privind consolidarea procesului democratic în America Centrală

Părțile contractante convin să sprijine instituțiile democratice și procesul democratic din America Centrală, în special pentru organizarea și monitorizarea alegerilor libere și transparente, consolidarea statului de drept, respectarea drepturilor omului și participarea întregii populații, fără discriminare, la viața politică și socială.

Pentru îndeplinirea acestor obiective, părțile se angajează:

- să pună în aplicare Programul multianual pentru promovarea drepturilor omului aprobat la Lisabona în februarie 1992;
- pregătirea și punerea în aplicare a altor proiecte specifice destinate sprijinirii instituțiilor democratice din America Centrală.

Articolul 28

Cooperarea în materie de integrare regională

Părțile contractante depun toate eforturile necesare pentru a încuraja integrarea regională a țărilor din America Centrală.

Se va acorda prioritate:

- acordării de asistență tehnică în ceea ce privește aspectele tehnice și practice ale integrării;
- promovării comerțului subregional și interregional;
- dezvoltării cooperării regionale în materie de mediu;
- consolidării instituțiilor regionale și sprijinirii aplicării politicilor și a activităților comune;
- încurajării dezvoltării comunicațiilor regionale.

Articolul 29

Cooperarea în domeniul administrației publice

Părțile contractante convin să coopereze în chestiuni de administrare și organizare a instituțiilor, inclusiv în ceea ce privește organizarea sistemului judiciar.

În acest scop, părțile iau măsuri destinate încurajării schimburilor de informații și a cursurilor de formare profesională pentru funcționarii publici și personalul contractual din autoritățile administrației publice naționale, în vederea sporirii eficacității administrației publice.

Cooperarea în acest domeniu antrenează instituțiile existente în cele două regiuni.

Articolul 30

Cooperarea în domeniul informației, comunicării și al culturii

Părțile contractante convin să procedeze la acțiuni comune în domeniul informației și al comunicării pentru a promova o mai

bună înțelegere a naturii și a obiectivelor Comunității Europene și Americii Centrale și pentru a încuraja statele membre ale Comunității și țările Americii Centrale să își consolideze legăturile culturale.

Aceste acțiuni se desfășoară sub formă de:

- schimburi de informații privind aspecte de interes comun legate de domeniul culturii și al informației;
- organizarea de evenimente și schimburi culturale, în special schimburi la nivel universitar;
- studii pregătitoare și asistență tehnică pentru conservarea patrimoniului cultural.

Articolul 31

Cooperarea în domeniul formării profesionale

În vederea îmbunătățirii formării profesionale în America Centrală, părțile consolidează cooperarea în domenii de interes comun, ținând seama de noile tehnologii din domeniul respectiv.

Această cooperare poate să îmbrace următoarele forme:

- măsuri pentru îmbunătățirea formării profesionale a personalului de conducere, tehnicienilor, a specialiștilor și a muncitorilor calificați;
- măsuri cu efect multiplicator semnificativ, formarea formatorilor și a cadrelor tehnice care dețin deja funcții de răspundere în întreprinderi din sectoarele public și privat, în administrație, în sectorul serviciilor publice și în administrația economiei;
- programe specifice pentru schimburile de consultanți, de know-how și de tehnologie între instituțiile de formare din țările europene și cele din America Centrală, în special în sectoarele tehnic, științific și profesional;
- programe de alfabetizare în cadrul proiectelor privind sănătatea publică și dezvoltarea socială.

Articolul 32

Resurse pentru realizarea cooperării

(1) Părțile contractante se angajează să pună la dispoziție, în limita posibilităților lor și prin mecanismele de care dispun, resursele corespunzătoare, inclusiv resurse financiare, pentru atingerea obiectivelor de cooperare prevăzute de prezentul acord. În acest context, la momentul oportun se procedează la o programare

multianuală și la stabilirea priorităților, luându-se în considerare necesitățile și nivelul de dezvoltare a țărilor din America Centrală.

(2) Pentru a facilita punerea în aplicare a măsurilor de cooperare menționate de prezentul acord, țările din America Centrală acordă experților din Comunitate garanțiile și facilitățile necesare îndeplinirii sarcinilor acestora.

Articolul 33

Comisia mixtă

(1) Părțile contractante convin să mențină comisia mixtă înființată în temeiul Acordului de cooperare din 1985. Comisia mixtă este alcătuită din reprezentanții Comunității și ai țărilor din America Centrală, asistați de reprezentanții organismelor de integrare din America Centrală.

(2) Comisia mixtă:

- asigură buna funcționare a prezentului acord;
- coordonează și stabilește prioritățile activităților, ale proiectelor și ale operațiunilor specifice referitoare la obiectivele prezentului acord și propune modalitățile de realizare a acestora;
- examinează și urmărește evoluția comerțului și a cooperării dintre părțile contractante;
- formulează recomandările necesare pentru a promova extinderea comerțului și pentru a intensifica și diversifica cooperarea;
- identifică modalitățile adecvate de prevenire a dificultăților care ar putea interveni în interpretarea și punerea în aplicare a prezentului acord.

(3) Părțile contractante stabilesc de comun acord ordinea de zi a ședințelor comisiei mixte. Comisia mixtă stabilește dispozițiile privind frecvența și locul de desfășurare a ședințelor, deținerea președinției și alte probleme care pot apărea, iar, dacă este cazul, creează subcomisii.

Articolul 34

Alte acorduri

(1) Fără a aduce atingere dispozițiilor tratatelor de instituire a Comunităților Europene, nici prezentul acord, nici orice altă acțiune întreprinsă în temeiul acestuia, nu afectează în nici un caz competențele statelor membre ale Comunităților de a desfășura activități bilaterale cu țările din America Centrală în domeniul cooperării economice sau, după caz, de a încheia noi acorduri de cooperare cu țările din America Centrală.

(2) Sub rezerva dispozițiilor alineatului (1) cu privire la cooperarea economică, dispozițiile prezentului acord înlocuiesc dispozițiile altor acorduri încheiate între statele membre ale Comunității și țările din America Centrală, în cazul în care aceste dispoziții sunt incompatibile sau identice cu dispozițiile prezentului acord.

Articolul 35

Clauza de aplicare teritorială a acordului

Prezentul acord se aplică, pe de o parte, teritoriilor în care se aplică Tratatul de instituire a Comunității Economice Europene și în condițiile prevăzute de acest tratat și, pe de altă parte, teritoriilor celor șase țări din America Centrală, părți la prezentul acord.

Articolul 36

Anexe

Anexele fac parte integrantă din prezentul acord.

Articolul 37

Intrarea în vigoare și reînnoirea tacită

Prezentul acord intră în vigoare în prima zi a lunii care urmează datei la care părțile contractante și-au notificat reciproc îndeplinirea procedurilor necesare în acest scop. Acordul rămâne

în vigoare pe o perioadă de cinci ani. Acesta se reînnoiește tacit în fiecare an în cazul în care nici una dintre părțile contractante nu îl denunță printr-o notificare adresată în scris celeilalte părți cu șase luni înainte de data expirării.

Denunțarea acordului de către una dintre țările din America Centrală nu afectează aplicabilitatea acordului pentru celelalte țări din America Centrală.

Articolul 38

Autenticitatea textelor

Prezentul acord se redactează în dublu exemplar în limbile daneză, engleză, franceză, germană, greacă, italiană, olandeză, portugheză și spaniolă, fiecare text fiind autentic în egală măsură.

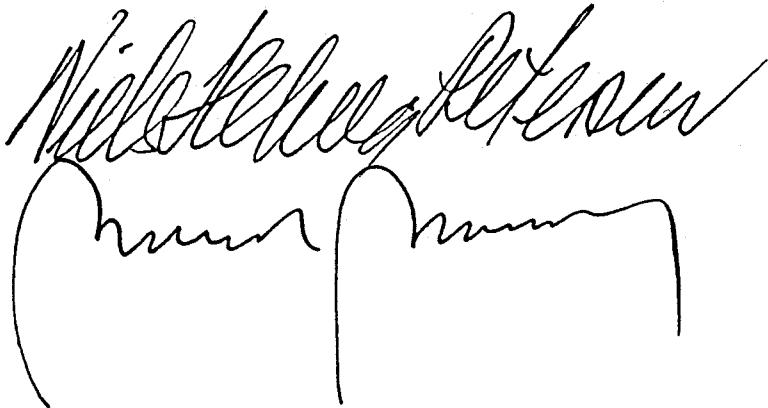
Articolul 39

Clauza evolutivă

(1) De comun acord, părțile contractante pot să dezvolte și să îmbunătățească prezentul acord, în vederea atingerii unor niveluri mai înalte de cooperare și a completării acestuia prin acorduri privind sectoare sau activități specifice.

(2) În ceea ce privește aplicarea prezentului acord, fiecare dintre părțile contractante poate să formuleze sugestii în vederea lărgirii sferei de cooperare, luând în considerare experiența acumulată în executarea acestuia.

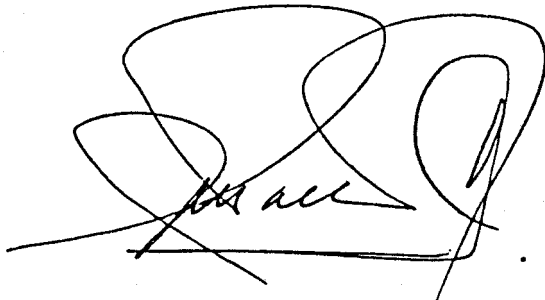
Por el Consejo de las Comunidades Europeas
For Rådet for De Europæiske Fællesskaber
Für den Rat der Europäischen Gemeinschaften
Για το Συμβούλιο των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων
For the Council of the European Communities
Pour le Conseil des Communautés européennes
Per il Consiglio delle Comunità europee
Voor de Raad van de Europese Gemeenschappen
Pelo Conselho das Comunidades Europeias

A handwritten signature in black ink, appearing to read "Niels Kjaer Pedersen". The signature is written in a cursive style with large, sweeping loops.

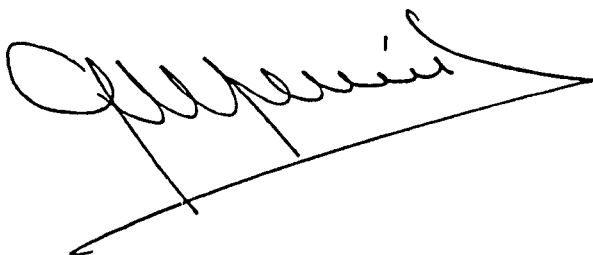
Por el Gobierno de la República de Costa Rica

A handwritten signature in black ink, appearing to read "Bernd H. Nielsen". The signature is written in a cursive style with a long horizontal stroke at the end.

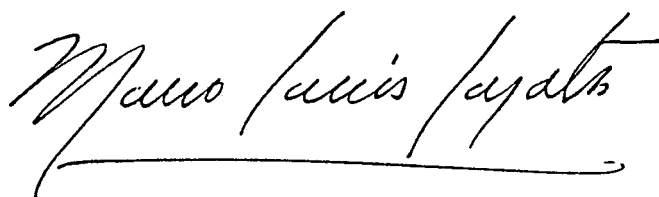
Por el Gobierno de la República de El Salvador

A handwritten signature in black ink, appearing to read "Rafael". The signature is written in a cursive style with a large loop at the end.

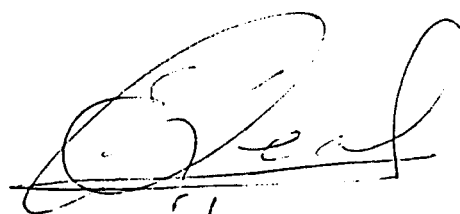
Por el Gobierno de la República de Guatemala

A handwritten signature in black ink, appearing to read "Rafael". The signature is written in a cursive style with a long horizontal stroke at the end.

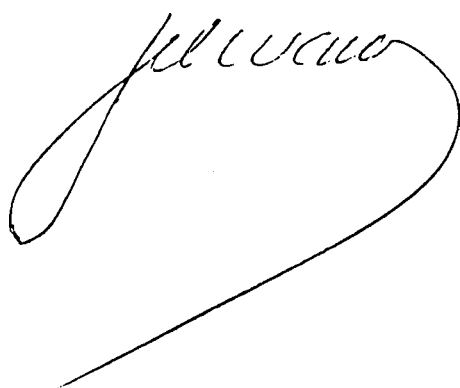
Por el Gobierno de la República de Honduras

A handwritten signature in black ink, reading "Marco Ferris Fayats". The signature is written in a cursive style and is underlined with a single horizontal line.

Por el Gobierno de la República de Nicaragua

A handwritten signature in black ink, appearing to be "E. Real". The signature is written in a cursive style and is underlined with a single horizontal line.

Por el Gobierno de la República de Panamá

A handwritten signature in black ink, appearing to be "J. L. Varela". The signature is written in a cursive style and is underlined with a single horizontal line.

ANEXĂ

SCHIMB DE SCRISORI PRIVIND TRANSPORTUL MARITIM

Scrisoarea nr. 1

Stimate domn,

Vă rog să binevoiți să confirmați acordul dumneavoastră cu privire la cele ce urmează:

La semnarea Acordului-cadru de cooperare dintre Comunitatea Europeană și Republicile Costa Rica, El Salvador, Guatemala, Honduras, Nicaragua și Panama, părțile contractante s-au angajat să abordeze într-un mod corespunzător problemele legate de buna funcționare a transportului maritim, în special cele care ar putea da naștere unor bariere în calea dezvoltării schimburilor comerciale. În acest context, urmează să se încerce găsirea de soluții reciproc avantajoase, respectându-se totodată principiul concurenței libere și loiale pe bază comercială.

De asemenea, s-a convenit ca astfel de chestiuni să fie discutate și în cadrul comisiei mixte.

Vă rog să acceptați, stimate domn, expresia înaltei mele considerații.

În numele Consiliului Comunităților Europene

Scrisoarea nr. 2

Stimate domn,

Am onoarea de a anunța primirea scrisorii dumneavoastră și de a confirma cele ce urmează:

„La semnarea Acordului-cadru de cooperare dintre Comunitatea Europeană și Republicile Costa Rica, El Salvador, Guatemala, Honduras, Nicaragua și Panama, părțile contractante s-au angajat să abordeze într-un mod corespunzător problemele legate de buna funcționare a transportului maritim, în special cele care ar putea da naștere unor bariere în calea dezvoltării schimburilor comerciale. În acest context, urmează să se încerce găsirea de soluții reciproc avantajoase, respectându-se totodată principiul concurenței libere și loiale pe bază comercială.

De asemenea, s-a convenit ca astfel de chestiuni să fie discutate și în cadrul comisiei mixte.”

Vă rog să acceptați, stimate domn, expresia înaltei mele considerații.

Pentru America Centrală

DECLARAȚIA UNILATERALĂ A AMERICII CENTRALE PRIVIND ARTICOLUL 8

Țările din America Centrală declară că sunt dispuse să înceapă, la cererea oricărui stat membru al Comunității Economice Europene, negocieri în vederea încheierii de acorduri bilaterale privind protejarea și promovarea investițiilor.

DECLARAȚIA UNILATERALĂ A COMUNITĂȚII PRIVIND ARTICOLUL 32

Comunitatea confirmă că intenționează să acorde prioritate proiectelor cu caracter regional și declară că este pregătită să consolideze această cooperare atât din punct de vedere calitativ, cât și din punct de vedere cantitativ. Resursele financiare mobilizate în acest scop vor corespunde obiectivelor lărgite ale prezentului acord și sporirii resurselor alocate de orientările privind cooperarea cu țările în curs de dezvoltare din Asia și America Latină pentru anii 1990. Aceste contribuții vor fi incluse în alocarea bugetară.

DECLARAȚIA UNILATERALĂ A COMUNITĂȚII PRIVIND CONCESIILE SPECIALE ACORDATE AMERICII CENTRALE ÎN BAZA REGULAMENTULUI (CEE) NR. 3900/91 DIN 16 DECEMBRIE 1991

Comunitatea declară că este pregătită:

- (a) să studieze impactul pe care îl au asupra țărilor din America Centrală și a altor țări în curs de dezvoltare concesiile speciale acordate în contextul Sistemului de preferințe generalizate;
  - (b) să continue dialogul pe această temă cu țările din America Centrală;
  - (c) să mandateze Comisia să evalueze situația, când perioada de valabilitate stabilită pentru acordarea preferințelor în cauză expiră (1994), în special în lumina evoluției condițiilor luate în considerare la acordarea acestor preferințe.
-

DECLARAȚIA UNILATERALĂ A AMERICII CENTRALE PRIVIND CONCESIILE SPECIALE ACORDATE AMERICII CENTRALE ÎN BAZA REGULAMENTULUI (CEE) NR. 3900/91 DIN 16 DECEMBRIE 1991

America Centrală subliniază importanța tratamentului preferențial acordat acesteia de către Comunitatea Europeană în contextul Sistemului de preferințe generalizate.

Acest tratament are o importanță deosebită pentru America Centrală în lumina sprijinului pe care îl acordă procesului de pace, consolidării democrației și reconstrucției naționale, precum și a eforturilor depuse pentru ca economiile fragile ale țărilor din America Centrală, societățile și instituțiile lor democratice să nu fie afectate de problemele referitoare la droguri.
